

Gloria Kalsø:

Tað er ikki ódugnaskapur

— men framleiðsluøkingin í alivinnuni, sum hevur ført til figgjartørvin í vinnuni, skrivar Gloria Kalsø, nevndarlimur í Havbúnaðarfelagnum í blaðnum »Alarin«

Spell at framleiðslan í alivinnuni kom í hæddina júst nú, tá samfelagið sum heild er í búskaparligari kreppu.

Kreppan í fiskivinnuni hevur gjørt bankarnar sera varnar og ein part av politikarum okkara so bangnar, at teir ikki tora at taka ábyrgd av einum konstruktivum alipolitikki.

Alivinnan er at kalla ikki komin í gongd fyrr enn í 1987, tá 3.600.000 smolt vorðu sett út. Sölvirðið av hesum smolti var í 1989 330 mió. kr. Tá verður roknað við útvíð 2 ára framleiðslutíð í miðal.

Økingin í smoltnøgðini seinastu 3 árini hevur ført til stóran figgjartørv. Ein

av grundunum er m.a., at alibrúkini í dag figgja stóran part av tí fiski, sum varð settur út í 1988, og allan fiskin, sum varð settur út í 1989.

Men enn er fiskurin ikki tikin. 90' árgangurin skal setast út nú í vár. Um ráðandi er, at alivinnan fær greiði á, á hvønn hátt raksturinn kann figgjast. Hetta má vera nú, áðrenn smoltið skal keypast. Fiskurin skal hava fóður. Arbeidsløn, rentur og annað skal gjaldast í 1½ til 2 ár, áðrenn fiskurin kann seljast. Er ikki trygd fyri rakstrinum, ber ikki til at seta smoltið á sjógv.

Nú rakstrarfigging ikki fæst til vega eru fyra kostir í at velja hjá alarunum:

- 1) Ikki at keypa smolt í ár, ella seta ov litið av smolti út.
- 2) Taka fiskin, áðrenn hann hevur fingið nóg stóra vekt.
- 3) Yvirtrekkja rakstrarlánið, um bankin gongur við til hetta.
- 4) At gevast, tá '89-árgangurin er tikin.

1), 2), 3) og 4) førir til órationella framleiðslu, hægri eindarkostnað og harvið verri kappingarføri.

Harumframt førir hetta við sær, at samlaða útflutningsvirðið hjá Føroyum verður lægri frá 1992 og nógv ár fram.



Framleiðsluprísurin minkar

Um alivinnan fekk møguleika at virka rationelt vóru vit kappingarfør.

Miðal framleiðsluprísurin í 1988 var 35,50 kr./kg. Í dag kemur framleiðsluprísurin hjá vælriknum alibrúkum niður í móti 30 kr./kg. Norðmenn, sum hava størsta partin av marknaðinum (uml. 70%), tosa um ein framleiðsluprís uppá 30-35 kr. kg. Marknaðarprísurin fer tí í longdini at liggja á einum støði, svarandi til framleiðsluprísinn hjá norðmonnum.

Framtíðar-møguleikar eru

Vit áttu ikki at start okkum blind í verandi trupuleikum, men sæð møguleikarnar í framtíðini, og arbeitt fram ímóti at útnýtta henda okkara náttúrugivna vinnumøguleika so nógv, sum umhvørvið kann bera.

Framleiðslan av atlantarhavlaksi verður í 90-unum uml. 300.000 tons árliga.

300.000 tons ljoðar kanska av nógvum, men tá hugsað verður um, at tað er júst sama nógð, sum Japan brúkar av laks í árliga, og at lond sum Frakland og Spania brúka uml. 1.000.000 tons av fiski árliga, so eru søluútlitini hóast alt ikki so vánalig.

Gloria Kalsø

